

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ (ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)

ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΑΙΓΥΠΤΙΑΔΟΥ

Επίκουρης καθηγήτριας Πανεπιστημίου Μακεδονίας,
Δικηγόρου παρ' Αρείω Πάγω

1. Εισαγωγή

Με τη σταδιακή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και του τραπεζικού συστήματος, οι τράπεζες της χώρας αναγνώρισαν την ανάγκη για πρόσβαση σε ακριβή δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς, με την πεποίθηση ότι τέτοιες πληροφορίες συμβάλλουν στην προστασία της εμπορικής πίστης και στη μείωση των επισφαλειών προς όφελος του τραπεζικού συστήματος και των ίδιων των συναλλασσομένων. Ετσι, από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, στο πλαίσιο της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών, δημιουργήθηκε ένα αρχείο πληροφοριών οικονομικής συμπεριφοράς φυσικών και νομικών προσώπων, στο οποίο είχαν πρόσβαση όλες οι τράπεζες-μέλη της. Το Σεπτέμβριο του 1997 ιδρύθηκε η διατραπεζική ανώνυμη εταιρεία “ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑ-

ΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΕ” με το διακριτικό τίτλο ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ⁽¹⁾.

Όπως ειδικότερα αναφέρεται και στην υπ' αριθ. 109/31.3.1999⁽²⁾ απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα⁽³⁾, σκοπός της επεξεργασίας των οικονομικών δεδομένων, που πραγματοποιεί η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, είναι η ελαχιστοποίηση των κινδύνων από τη σύναψη πιστωτικών συμβάσεων με αφερέγγυους πελάτες και γενικά από τη δημιουργία επισφαλών απαιτήσεων και τελικά η προστασία της εμπορικής πίστης και η εξυγίανση των οικονομικών συναλλαγών. Για την ικανοποίηση του σκοπού αυτού κρίθηκε αφενός ότι η επεξεργασία των παραπάνω δεδομένων είναι “απολύτως αναγκαία”⁽⁴⁾, αφετέρου ότι η προστασία της εμπορικής πίστης “υπερέχει προφανώς”⁽⁵⁾ σε σχέση με τα συμ-

⁽¹⁾ Βλ. περισσότερα για την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ σε <http://www.teiresias.gr>

⁽²⁾ http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/109_310399_APOFASI%20TEIRESIA.doc

⁽³⁾ Στη συνέχεια της παρούσας μελέτης, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που συχνά αποκαλείται και “Αρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων”, θα αναφέρεται, χάριν συντομίας, ως “Αρχή”.

⁽⁴⁾ Κατά την ακριβή διατύπωση του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ε' Ν. 2472/1997. Την υπεροχή του έννομου συμφέροντος των τραπεζών για την επεξεργασία των δυσμενών δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς υιοθετούν – πέρα από την υπ' αριθ. 109/10.3.1999 απόφαση της Αρχής – και οι υπ' αριθ. 36/2001 (ΚΝοΒ 50 (2002) 1679), 86/2002 (http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/site_apof_86_2002.doc) αποφάσεις της Αρχής, καθώς και η ΕφΑθ 3833/2003 ΝοΒ 52 (2004)

247. Πρβλ. και ΜονΠρΘεσ 2950/2002, Αρμ ΝΗ' (2004) 195, με ενημερωτικό σημείωμα Ε.Κ.Α(λεξανδροπούλου). Βλ. όμως ενδιαφέρουσες σοβαρές επιφυλάξεις για το κατά πόσο η επεξεργασία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, στην έκταση που γίνεται, είναι “απολύτως αναγκαία” για την εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος εξυγίανσης των συναλλαγών, σε Ψυχομάνη, Σ., *Τραπεζικές δραστηριότητες αμφισβητήσιμης νομιμότητας*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2002, σελ. 40 επ.

⁽⁵⁾ Κατά την ακριβή διατύπωση του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ε' Ν. 2472/1997. Βλ. όμως αμφισβήτηση της “προφανούς υπεροχής” του έννομου συμφέροντος των τραπεζών για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων απέναντι στο συμφέρον και στις ατομικές ελευθερίες του υποκειμένου σε Ψυχομάνη, Σ., *ό.π.*, σελ. 43 επ.

φέροντα των υποκειμένων των δεδομένων (πελατών ή υποψήφιων πελατών των τραπεζών). Αποτέλεσμα της παραπάνω θεώρησης είναι η επεξεργασία να επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, υπό τον όρο όμως της προηγούμενης ενημέρωσής του (άρθρο 5 παρ. 2 περ. ε' Ν. 2472/1997).

Δεδομένου ότι τα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ τηρούνταν και πριν από την έναρξη ισχύος του Ν. 2472/1997, ήταν απαραίτητη η εναρμόνισή τους με το νέο νομοθετικό πλαίσιο. Μεταξύ των θεμάτων που προσαρμόστηκαν στις απαιτήσεις του νέου νόμου ήταν οι κατηγορίες των επεξεργαζόμενων προσωπικών δεδομένων, ο χρόνος διατήρησης των δεδομένων στο αρχείο, οι αποδέκτες των δεδομένων και ο τρόπος ενημέρωσης των υποκειμένων για την παραπάνω επεξεργασία. Ειδικότερα:

2. Κατηγορίες επεξεργαζόμενων οικονομικών δεδομένων

Όσον αφορά τις κατηγορίες δεδομένων, των οποίων επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου τους, αυτές ρυθμίστηκαν τόσο θετικά (με την αποκλειστική απαρίθμησή τους) όσο και αρνητικά (με τον αποκλεισμό κατηγοριών δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς από τη δυνατότητα επεξεργασίας).

2.1 Αποκλειστική απαρίθμηση

Από την υπ' αριθ. 523/19/10/1999 απόφαση της Αρχής⁽⁶⁾ προκύπτουν οι ακόλουθες κατηγορίες οικονομικών δεδομένων, των οποίων επιτρέπεται η επεξεργασία από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ: σφραγισμένες επιταγές, απλήρωτες συναλλαγματικές, καταγγελίες συμβάσεων πιστωτικών καρτών και δανείων καταναλωτικής πίστης, διαταγές πληρωμής⁽⁷⁾, προγράμματα πλειστηριασμών⁽⁸⁾, κατασχέσεις, επιταγές του Ν.Δ. 1923, διοικητικές κυρώσεις του Υπουργείου Οικονομικών, αιτήσεις πτωχεύσεων, κηρυχθείσες πτωχεύσεις, προσημειώσεις υποθηκών, υποθήκες. Οι παραπάνω κατηγορίες επεξεργαζόμενων προσωπικών δεδομένων πα-

ρατίθενται αποκλειστικά και συνεπώς δεν επιτρέπεται η επεξεργασία και άλλων κατηγοριών οικονομικών δεδομένων χωρίς σχετική απόφαση της Αρχής.

2.2 Αποκλεισμός δεδομένων από την επεξεργασία

Όπως προαναφέρθηκε, οι κατηγορίες των επεξεργαζόμενων προσωπικών δεδομένων ρυθμίστηκαν και αρνητικά, με την έννοια της εξαίρεσης ορισμένων κατηγοριών οικονομικών δεδομένων από την επεξεργασία, εάν δεν υπάρχει σχετική συγκατάθεση του υποκειμένου τους. Έτσι αποκλείστηκαν από την επεξεργασία τα “ευμενή” δεδομένα⁽⁹⁾, τα δεδομένα τα οποία αφορούν τη “συγκέντρωση κινδύνων” που έχουν αναλάβει ιδιώτες και επιχειρήσεις από καταναλωτικά/προσωπικά δάνεια και πιστωτικές/χρεωστικές κάρτες, καθώς και στοιχεία για οφειλόμενα μικροποσά.

Συγκεκριμένα κρίθηκε⁽¹⁰⁾ ότι απαγορεύεται να

⁽⁶⁾ http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/191099_teiresias.doc

⁽⁷⁾ Με την υπ' αριθ. 545/27.10.1999 απόφασή της, η Αρχή καθόρισε πρόσθετες προϋποθέσεις για την καταχώριση στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ διαταγών πληρωμής, διακρίνοντας ανάμεσα στην περίπτωση που ο αιτούμενος τη διαταγή πληρωμής είναι νόμιμος αποδέκτης του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ (οπότε αυτός οφείλει να κοινοποιήσει τη διαταγή πληρωμής στον καθ' ου και να γνωστοποιήσει την κοινοποίηση στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ) και στην περίπτωση που ο αιτούμενος τη διαταγή πληρωμής είναι μη αποδέκτης του παραπάνω αρχείου (οπότε η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ οφείλει να γνωστοποιήσει στον καθ' ου την πρόθεσή της να καταχωρίσει στο αρχείο της το δυσμενές δεδομένο). Στην πιο πάνω απόφαση της Αρχής γίνεται αναφορά από ΑΠ 793/2003 (βούλευμα), ΝοΒ 52 (2004) 299. Βλ. επίσης σχετικά υπ' αριθ. 91/2001 απόφαση της Αρχής (ΚΝοΒ 50 (2002) 1679), καθώς και απαλλακτικό βούλευμα ΑΠ 793/2003 Τμ. Στ', ΝοΒ 52 (2004) 297, κατά το οποίο η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ δεν ήταν υποχρεωμένη να τηρεί τις παραπάνω πρόσθετες προϋποθέσεις για την καταχώριση διαταγών πληρωμής πριν από την έναρξη ισχύος της πιο πάνω απόφασης της Αρχής.

⁽⁸⁾ Ήδη με το Ν. 2298/1995 (Φ.Ε.Κ. Α' 62/3-4.4.1995) “Συμβιβαστική επίλυση ιδιωτικών διαφορών – Επιτάχυνση διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης – Σχεδιασμός και εφαρμογή σωφρονιστικής πολιτικής και άλλες διατάξεις” το πρόγραμμα πλειστηριασμού αντικαταστάθηκε από την περίληψη κατασχετήριας έκθεσης (βλ. ενδεικτικά άρθρα 4 παρ. 11, 24, 29, 30, 31 και 32 του παραπάνω νόμου).

⁽⁹⁾ Π.χ. κατοχή πιστωτικής κάρτας ή μπλοκ επιταγών, ακίνητη περιουσία κ.ά. Βλ. υπ' αριθ. 50/20.1.2000 απόφαση της Αρχής, “Όροι για τη νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας”, σε <http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/etaireies.doc> σελ. 84.

⁽¹⁰⁾ Βλ. υπ' αριθ. 109/31.3.1999 απόφαση της Αρχής, http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/109_310399_APOFASI%20TEIRESIA.doc

υποβάλλονται σε επεξεργασία δεδομένα που αφορούν αγορές και πωλήσεις ακινήτων, ως μη συμβιβαζόμενα με την αρχή της αναλογικότητας, κατά την οποία “τα δεδομένα δεν πρέπει να είναι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτούνται ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας”⁽¹¹⁾. Η διατήρηση τέτοιων στοιχείων προκαταβολικά για απροσδιόριστο αριθμό προσώπων που δεν τα συνδέει και ίσως δε θα τα συνδέσει ποτέ καμία σχέση με καμία τράπεζα υπερακοντίζει τους σκοπούς του αρχείου, που είναι η προστασία του τραπεζικού συστήματος από αφερέγγυους πελάτες. Η επέμβαση στην ιδιωτική σφαίρα όλων αυτών των προσώπων θεωρήθηκε ως εντονότερη επιβάρυνση των συμφερόντων τους από ό,τι η επιβάρυνση μιας τράπεζας να φροντίζει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, πριν π.χ. συνάψει μια πιστωτική σύμβαση, να ενημερώνεται για την ακίνητη περιουσία του υποψήφιου αντισυμβαλλομένου της, πέρα από τυχόν άλλες εξασφαλίσεις που του ζητεί.

Επίσης, με πρόσφατη απόφασή της⁽¹²⁾, η Αρχή αποφάνθηκε ότι δεν είναι συμβατή με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων η, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, επεξεργασία δεδομένων, τα οποία αφορούν τη “συγκέντρωση κινδύνων” που έχουν αναλάβει ιδιώτες και επιχειρήσεις από καταναλωτικά/προσωπικά δάνεια και πιστωτικές/χρεωστικές κάρτες. Και αυτό διότι, κατά την αιτιολόγηση της παραπάνω απόφασης, για να θεωρηθεί νόμιμη η επεξεργασία, είναι αναγκαία η ύπαρξη μη καταβληθέντος, βεβαιωμένου και απαιτητού χρέους, καθώς και η αποδεδειγμένη απαίτηση του χρέους από τον πισωτή, με σκοπό την εκπλήρωση των νόμιμων υποχρεώσεων του οφειλέτη. Στην ίδια απόφαση η Αρχή χρησιμοποιεί επιπρόσθετα και το επιχείρημα ότι η συλλογή στοιχείων, πέραν των βεβαιωμένων και απαιτητών οφειλών, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και τη μείωση των επισφαλειών που προκύπτουν από την υπερχρέωση, είναι μη πρόσφορη και δυσανάλογη με τον επιδιωκόμενο σκοπό (προστασία πίστης και εξυγίανση των συναλλαγών), δηλ. αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας⁽¹³⁾. Στη συνέχεια προβάλλεται και το επικουρικό

επιχείρημα ότι, από τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές Αρχές σχετικά με το θέμα, διαπιστώθηκε ότι σε καμία χώρα δεν γίνεται συλλογή και επεξεργασία δεδομένων που αφορούν νόμιμη οικονομική συμπεριφορά, όπως η λήψη δανείου, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι η Αρχή έκρινε πως ασήμαντες παραβάσεις που αφορούν μικροποσά δεν πρέπει καν να συλλέγονται⁽¹⁴⁾.

3. Χρόνος διατήρησης των επεξεργαζόμενων οικονομικών δεδομένων και διαγραφή τους

Ο χρόνος διατήρησης των οικονομικών δεδομένων ορίστηκε⁽¹⁵⁾ ανά κατηγορία δεδομένων είτε ευθέως είτε έμμεσα, με τη ρύθμιση του χρόνου διαγραφής των δεδομένων. Ειδικότερα:

- I. Εως τρεις (3) σφραγισμένες επιταγές ή/και απλήρωτες συναλλαγματικές συνολικού ποσού έως 500.000 δρχ. (1.467,35 €) διαγράφονται από το αρχείο μεταδιδόμενων πληροφοριών με την αποδεδειγμένη εξόφλησή τους, εκτός αν συντρέχει περίπτωση στέρησης βιβλιαρίου επιταγών, οπότε οι πληροφορίες για τις επιταγές διαγράφονται μόλις το μέτρο αρθεί.
- II. Εφόσον στο αρχείο καταχωρηθούν πληροφορίες για μέχρι πέντε (5) σφραγισμένες επιταγές ή/και απλήρωτες συναλλαγματικές συνολικού ποσού έως 1.000.000 δρχ. (2.934,70 €) διαγράφονται από το αρχείο 24 μήνες μετά την αποδεδειγμένη εξόφλησή τους, εκτός αν συντρέχει περίπτωση στέρησης βιβλιαρίου

⁽¹¹⁾ Άρθρο 4 παρ. 1 εδ. β' Ν. 2472/1997.

⁽¹²⁾ Υπ' αριθ. 86/2002, http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/site_apof_86_2002.doc γνωστή και ως απόφαση για τη “λευκή λίστα”.

⁽¹³⁾ Σύμφωνα με την Αρχή αυτή, “τα δεδομένα δεν πρέπει να είναι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτούνται ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας” (άρθρο 4 παρ. 1 εδ. β' Ν. 2472/1997).

⁽¹⁴⁾ Βλ. υπ' αριθ. 109/31.3.1999 απόφαση της Αρχής, ό.π.

⁽¹⁵⁾ Υπ' αριθ. 523/19.10.1999 απόφαση της Αρχής, http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/191099_teiresias.doc

- επιταγών, οπότε οι πληροφορίες για τις επιταγές διαγράφονται μόλις το μέτρο αρθεί.
- III. Σφραγισμένες επιταγές και απλήρωτες συναλλαγματικές, πέραν των προαναφερομένων ορίων, όπως και καταγγελίες συμβάσεων πιστωτικών καρτών και δανείων καταναλωτικής πίστης διατηρούνται στο αρχείο για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών.
- IV. Διαταγές πληρωμής διατηρούνται στο αρχείο για επτά (7) χρόνια.
- V. Προγράμματα πλειστηριασμών, κατασχέσεις, επιταγές του ΝΔ 1923 και διοικητικές κυρώσεις του Υπουργείου Οικονομικών διατηρούνται στο αρχείο για δέκα (10) χρόνια.
- VI. Οι αιτήσεις πτωχεύσεων διαγράφονται είτε με την καταχώριση της δικαστικής απόφασης για κήρυξη της πτώχευσης, είτε, εφόσον ματαιωθεί η σχετική συζήτηση, μετά δωδεκάμηνο από την ημερομηνία της ματαιωθείσας συζήτησης.
- VII. Οι πληροφορίες για κηρυχθείσες πτωχεύσεις δεν διαγράφονται από το αρχείο.
- VIII. Οι πληροφορίες για προσημειώσεις υποθηκών και για υποθήκες διαγράφονται από το αρχείο όταν αρθούν με σχετική εγγραφή στα βιβλία του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου.

Οι πληροφορίες των παραπάνω υπό I έως V κατηγοριών διαγράφονται από το αρχείο, εφόσον οι αντίστοιχες υποχρεώσεις έχουν εξοφληθεί και επιπλέον εφόσον μέχρι τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου διατήρησης δεν καταχωριστούν στο αρχείο πληροφορίες που διαγράφονται σε μεταγενέστερο χρόνο.

Τα δεδομένα που έχουν καταχωριστεί στο αρχείο μέχρι την 1.5.1993 διαγράφονται μετά τη συμπλήρωση δεκαετίας, ακόμη και αν δεν προσκομισθούν αποδείξεις εξόφλησης των σχετικών οικονομικών υποχρεώσεων.

Ως προς την ευθύνη διαγραφής από το αρχείο γίνονται οι ακόλουθες διακρίσεις: Για τα δυσμενή, τα οποία υπήρχαν ήδη στο αρχείο κατά την έκδοση της υπ' αριθ. 523/19.10.1999 απόφασης της Αρχής, τα στοιχεία που δικαιολογούν τη διαγραφή τους πρέπει να προσκομισθούν στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ από τα ενδια-

φερόμενα υποκείμενα. Για τα δυσμενή που τηρούνται στο αρχείο μετά την έκδοση της παραπάνω απόφασης, γίνεται η παραπέρα διάκριση ανάμεσα σε γεγονότα δικαιολογητικά της διαγραφής που αποκτούν δημοσιότητα (π.χ. ματαίωση συζήτησης αίτησης πτώχευσης, άρση προσημειώσεων ή υποθηκών κ.λπ.) και σε γεγονότα δικαιολογητικά της διαγραφής που δεν αποκτούν δημοσιότητα (π.χ. εξόφληση οικονομικών υποχρεώσεων από επιταγές, συναλλαγματικές, διαταγές πληρωμής, εξόφληση οικονομικών υποχρεώσεων για τις οποίες εκδόθηκαν προγράμματα πλειστηριασμών, επιβλήθηκαν κατασχέσεις, εκδόθηκαν επιταγές ΝΔ 1923 ή επιβλήθηκαν διοικητικές κυρώσεις του Υπουργείου Οικονομικών κ.ά.). Στην πρώτη περίπτωση οι διαγραφές γίνονται με βάση στοιχεία που συλλέγονται από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ⁽¹⁶⁾, ενώ στη δεύτερη περίπτωση τα σχετικά στοιχεία θα προσκομίζονται από τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα⁽¹⁷⁾.

Πρέπει να επισημανθεί ότι αίτημα διαγραφής των δεδομένων, όταν τα δικαιώματα του υποκειμένου διασφαλίζονται με απλή διόρθωση ή διευκρινιστική προσθήκη δεν είναι αποδεκτό. Έτσι η Αρχή έκρινε⁽¹⁸⁾ νόμιμη την καταχώριση στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ ακάλυπτης επιταγής με την ένδειξη “εξοφλήθηκε”, ενώ απέρριψε⁽¹⁹⁾ αίτηση διαγραφής διαταγής πληρωμής από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας, μετά την προσκόμιση των δικαιολογητικών εξόφλησης, συμπλήρωσε το οικονομικό δεδομένο της εκδοθείσας διαταγής πληρωμής με την ένδειξη “εξοφλήθηκε”. Αντίθετα η Αρχή έκρινε υποχρεωτική τη διαγραφή των δυσμενών σε περίπτωση ακύρωσης διαταγής πληρωμής⁽²⁰⁾ που έχει

⁽¹⁶⁾ Μάλιστα κρίθηκε (υπ' αριθ. 26/2002 απόφαση Αρχής, ΚΝοB 51 (2003) 736) ότι δεδομένα που αφορούν εγγυητές πρέπει να διαγράφονται χωρίς να απαιτείται η υποβολή σχετικού αιτήματος από το υποκείμενο, εφόσον η αντίστοιχη απαίτηση εξοφλήθηκε και γνωστοποιήθηκε η εξόφληση στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

⁽¹⁷⁾ Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 104/2001 απόφαση της Αρχής (ΚΝοB 50 (2002) 1677).

⁽¹⁸⁾ Βλ. υπ' αριθ. 129/2001 απόφαση της Αρχής, ΚΝοB 50 (2002) 1679.

⁽¹⁹⁾ Βλ. υπ' αριθ. 13/2002 απόφαση της Αρχής, ΚΝοB 51 (2003) 741.

⁽²⁰⁾ Βλ. υπ' αριθ. 545/1999 απόφαση της Αρχής, στην οποία παραπέμπει το ΑΠ 793/2003 (βούλευμα), ΝοB 52 (2004) 299.

καταχωριστεί και ματαίωσης πλειστηριασμού, που έχει καταχωριστεί λόγω ανυπαρξίας χρέους⁽²¹⁾.

Είναι επίσης αυτονόητο ότι το υποκειμένο των δυσμενών οικονομικών στοιχείων που τηρούνται στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ και στις τράπεζες-μετόχους δικαιούται να έχει πρόσβαση σε αυτά, ιδίως αν πρόκειται για οικονομικά στοιχεία που δεν υπάρχουν σε άλλη πηγή. Ετσι, μεταξύ άλλων, ακάλυπτες επιταγές και απλήρωτες συναλλαγματικές που διαβιβάζονται ηλεκτρονικά στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ από το αρχείο των εμπλεκόμενων τραπεζών πρέπει να τηρούνται για καθορισμένη χρονική περίοδο⁽²²⁾, στη διάρκεια της οποίας η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ και οι εμπλεκόμενες τράπεζες πρέπει να είναι σε θέση να ικανοποιούν τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων. Η τυχόν αδυναμία ικανοποίησης των παραπάνω δικαιωμάτων του υποκειμένου (π.χ. απώλεια των επίμαχων στοιχείων ή λειτουργική αδυναμία ανεύρεσής τους από την εμπλεκόμενη τράπεζα) θα έπρεπε να οδηγήσει στη διαγραφή των σχετικών στοιχείων από το αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ⁽²³⁾.

Διαφορετική περίπτωση διαγραφής αποτελεί εκείνη, κατά την οποία η διαγραφή των δυσμενών οικονομικών στοιχείων επέρχεται ως συνέπεια της άσκησης από το υποκειμένο του δικαιώματος αντίρρησης⁽²⁴⁾ στην απόλυτή του μορφή, με την έννοια της παντελούς αντίταξης του υποκειμένου στην επεξεργασία των οικονομικών του δεδομένων. Στην περίπτωση αυτή ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να προχωρήσει στη διαγραφή ενημερώνοντας το υποκειμένο για τυχόν επιπτώσεις που θα έχει η διαγραφή στην εν γένει συναλλακτική του συμπεριφορά⁽²⁵⁾.

Τέλος, στο πλαίσιο της καλής πίστης και της προστασίας των υποκειμένων των δυσμενών δεδομένων που καταχωρίζονται, η Αρχή υπέδειξε⁽²⁶⁾ στις εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας να ενημερώνουν, όπου είναι δυνατόν, τις υπόλοιπες ομοειδούς δραστηριότητας εταιρείες για τη διαγραφή δεδομένων, έτσι ώστε τα τηρούμενα από αυτές δεδομένα να είναι ακριβή.

4. Οι αποδέκτες των οικονομικών δεδομένων

Ενα άλλο σημαντικό ζήτημα που ρυθμίστηκε με αποφάσεις της Αρχής ήταν σε ποιους επιτρέπεται να διαβιβάζονται τα παραπάνω οικονομικά δεδομένα, ποιο δηλ. νομοποιούνται ως αποδέκτες⁽²⁷⁾ της σχετικής πληροφόρησης. Η διαβίβαση προσωπικών δεδομένων αποτελεί μορφή επεξεργασίας τους είτε πρόκειται για απλή διαβίβαση είτε για διαβίβαση με τη μορφή διασύνδεσης αρχείων. Στη δεύτερη μάλιστα περίπτωση πρόκειται για ειδική μορφή επεξεργασίας, που προβλέπεται στο άρθρο 2 περ. στ' Ν. 2472/1997⁽²⁸⁾. Ετσι αρχικά κρίθηκε⁽²⁹⁾ ότι αποδέκτες των δεδομένων, σύμφωνα με το σκοπό της επεξεργασίας, δικαιολογείται να είναι μόνο οι τράπεζες, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα⁽³⁰⁾ και οι εταιρείες διαχείρισης πιστωτικών καο-

⁽²¹⁾ Βλ. υπ' αριθ. 24/2001 (ΚΝοΒ 50 (2002) 1677) και 139/2001 (ΚΝοΒ 50 (2002) 1677) αποφάσεις της Αρχής.

⁽²²⁾ Κατά τις παραπάνω (υπό Ι, ΙΙ, ΙΙΙ) διακρίσεις.

⁽²³⁾ Βλ. υπ' αριθ. 28/2003 απόφαση της Αρχής (http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/28_2003.doc), η οποία επέβαλε πρόστιμο 30.000 ευρώ σε τράπεζα, η οποία αδυνατούσε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης (και συνακόλουθα αντίρρησης) του υποκειμένου λόγω αδυναμίας ανεύρεσης των επίμαχων στοιχείων, που αρχικά τηρούνταν σε άλλη τράπεζα, με την οποία συγχωνεύθηκε, εξαιτίας πρακτικών-λειτουργικών προβλημάτων από τη συγχώνευση των δύο τραπεζών.

⁽²⁴⁾ Σχετικά με το δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου για την επεξεργασία των δεδομένων του (άρθρο 13 Ν. 2472/1997) βλ. Τουντόπουλο, Β., "Το δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων", ΤοΣ 1/1999, σελ. 21 επ.

⁽²⁵⁾ Βλ. υπ' αριθ. 50/20.1.2000 απόφαση της Αρχής, ό.π.

⁽²⁶⁾ Βλ. υπ' αριθ. 26/2002 απόφαση της Αρχής, ΚΝοΒ 51 (2003) 736.

⁽²⁷⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ι' Ν. 2472/1997, "αποδέκτης" είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, στον οποίο ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για τρίτο ή όχι.

⁽²⁸⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. στ' Ν. 2472/1997, "διασύνδεση" είναι μορφή επεξεργασίας που συνίσταται στη δυνατότητα συσχέτισης των δεδομένων ενός αρχείου με δεδομένα αρχείου ή αρχείων που τηρούνται από άλλον ή άλλους υπεύθυνους επεξεργασίας ή που τηρούνται από τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας για άλλο σκοπό. Για τη διασύνδεση ως ειδική μορφή επεξεργασίας βλ. Τουντόπουλο, Β., "Η διασύνδεση αρχείων στο Ν. 2472/1997", ΝοΒ 47 (1999) 1242 επ.

⁽²⁹⁾ Υπ' αριθ. 109/31.3.1999 απόφαση της Αρχής, ό.π.

⁽³⁰⁾ Ακριβέστερο θα ήταν να γίνει αναφορά στα "άλλα" χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, αφού και οι τράπεζες είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως προκύπτει από τον ορισμό του "πιστωτικού ιδρύματος", που περιέχεται στο άρθρο 2 παρ. 1 Ν. 2076/1992 (ΦΕΚ Α' 130/1.8.1992). Η φρα-

τών⁽³¹⁾, καθώς και φορείς του δημόσιου τομέα, όχι τρίτοι μετέχοντες στις οικονομικές συναλλαγές και ακόμη λιγότερο μη μετέχοντες. Στον κατάλογο αυτό προστέθηκαν, με νεότερη απόφαση της Αρχής⁽³²⁾, οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) και οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing). Με πρόσφατη απόφασή της⁽³³⁾ η Αρχή αρνήθηκε να προσθέσει στον ήδη διευρυμένο κατάλογο των αποδεκτών και τις εταιρείες ασφάλισης πιστώσεων και εγγυήσεων, παρά το γεγονός ότι μεταξύ των ήδη ορισθέντων αποδεκτών του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ περιλαμβάνονται και οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring). Η παραπάνω απόφαση της Αρχής βασίστηκε στο σκεπτικό ότι, ακόμη και αν η πρακτορεία επιχειρηματικής απαίτησης έχει και εξασφαλιστικό σκοπό, αυτή εξακολουθεί να διαφέρει από την ασφάλιση πιστώσεων και επομένως δικαιολογείται διαφορετική μεταχείριση, αφού το προέχον στοιχείο στην τελευταία έγκειται στην ανάληψη του ασφαλιστικού κινδύνου (της αφερεγγυότητας του οφειλέτη).

Στην παραπάνω αιτιολόγηση του αποκλεισμού των εταιρειών ασφάλισης πιστώσεων από τον κατάλογο των αποδεκτών των οικονομικών δεδομένων θα μπορούσαν να αντιταχθούν τα ακόλουθα: Στις περισσότερες περιπτώσεις των συμβάσεων factoring, η εταιρεία factoring αναλαμβάνει και τον κίνδυνο είσπραξης των απαιτήσεων. Η ανάληψη του παραπάνω κινδύνου είναι και ο κύριος λόγος που η εταιρεία factoring ενδιαφέρεται να έχει πρόσβαση σε οικονομικά δεδομένα για να διευκολυνθεί στη στάθμιση του μεγέθους του αναλαμβανόμενου κινδύνου και στην είσπραξη των απαιτήσεων. Σε διαφορετική περίπτωση, όταν δηλ. η λειτουργία της εταιρείας factoring αποβλέπει μόνο στην είσπραξη της απαίτησης, χωρίς δηλ. παράλληλη ανάληψη κινδύνου, τα δυσμενή στοιχεία των οφειλετών παρουσιάζουν μικρό ενδιαφέρον⁽³⁴⁾. Αφού λοιπόν η εξασφαλιστική λειτουργία είσπραξης, που κατά κόρο επιτελούν οι εταιρείες factoring, συναντάται και στις εταιρείες εξασφάλισης πιστώσεων, θα έπρεπε, για την εξυπηρέτηση της αρχής του με ίσους όρους ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης, οι τελευταίες να περιληφθούν στον κατάλογο των αποδεκτών των οικονομικών δεδομένων.

Είναι αυτονόητο ότι μόνο οι παραπάνω αποδέκτες προσωπικών δεδομένων έχουν το δικαίωμα χρησιμοποίησής τους. Η περαιτέρω επεξεργασία τους (διαβίβαση σε τρίτους κ.λπ.) από τους πιο πάνω αποδέκτες είναι απαγορευτική⁽³⁵⁾, εκτός αν συγκατατίθεται το υποκείμενο ή αν συντρέχει μία από τις εξαιρέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 Ν. 2472/1997⁽³⁶⁾.

Ενα συναφές ζήτημα που απασχόλησε την Αρχή ήταν αν είναι νόμιμη η επεξεργασία οικονομικών δεδομένων οφειλέτη τράπεζας από εταιρεία, η οποία λειτουργούσε ως αντιπρόσωπος της τράπεζας και εκτελούσε την επεξεργασία με σκοπό την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού. Η Αρχή έκρινε⁽³⁷⁾

στις οποίες ανακρίβεια διορθώθηκε με την υπ' αριθ. 62/2003 απόφαση της Αρχής (http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/%E1%F0%EF%F6%E1%F3%E7_62_03.doc), όπου, όταν γίνεται αναφορά στους αποδέκτες που προβλέπει η υπ' αριθ. 109/31.3.1999 απόφαση της Αρχής, μνημονεύονται ορθά τα "άλλα" πιστωτικά ιδρύματα.

⁽³¹⁾ Βλ. και υπ' αριθ. 10/2002 (ΚΝοΒ 51 (2003) 735) απόφαση της Αρχής, η οποία ορθά έκρινε ότι εταιρεία παροχής υπηρεσιών πιστωτικών καρτών νομίμως συνέλεξε προσωπικά δεδομένα αιτούσας τη χορήγηση πιστωτικής κάρτας, με σκοπό τον έλεγχο της πιστωτικής της ικανότητας, αφού προηγουμένως την είχε ενημερώσει, με το έντυπο της αίτησης, για την πηγή των αντλούμενων πληροφοριών (ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ) και για το σκοπό της διαβίβασης.

⁽³²⁾ Υπ' αριθ. 523/19.10.1999, ό.π., υπό Γ.

⁽³³⁾ Υπ' αριθ. 62/2003 απόφαση της Αρχής, http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/%E1%F0%EF%F6%E1%F3%E7_62_03.doc

⁽³⁴⁾ Ενδεχομένως στο πλαίσιο διασταύρωσης στοιχείων (βαθών επί ακινήτων του οφειλέτη κ.λπ.), που ούτως ή άλλως η εταιρεία factoring θα αποκομίσει από δημόσιες πηγές, στην προσπάθειά της να εισπράξει το χρέος.

⁽³⁵⁾ Βλ. υπ' αριθ. 109/31.3.1999 απόφαση της Αρχής, ό.π. Βλ. επίσης υπ' αριθ. 71/2001 (ΚΝοΒ 50 (2002) 1675) απόφαση της Αρχής, κατά την οποία οι τράπεζες μπορούν να παρέχουν σε εταιρείες οι οποίες έχουν σκοπό τη διαπίστωση της πιστοληπτικής ικανότητας, τα δεδομένα που οι ίδιες έχουν εισαγάγει στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ και όχι εκείνα, των οποίων είναι αποκλειστικά αποδέκτες.

⁽³⁶⁾ Για τις εξαιρέσεις αυτές, που εξυπηρετούν είτε το γενικότερο συμφέρον είτε το συμφέρον τρίτων και αφορούν περιπτώσεις επεξεργασίας αναγκασίας για την εκπλήρωση σύμβασης, την εκπλήρωση υποχρέωσης από το νόμο, τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, την εξυπηρέτηση δημόσιου συμφέροντος ή προφανώς υπέρτερου συμφέροντος του υπευθύνου επεξεργασίας ή τρίτου βλ. ενδεικτικά Αλεξάνδρου-Αιγυπτιάδου, Ε., *Ζητήματα από το Δίκαιο Πληροφορικής*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2002, σελ. 29 επ., Μήτρου, Λ., *Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1999, σελ. 19 επ. και τις εκεί παραπομπές.

⁽³⁷⁾ Βλ. υπ' αριθ. 482/2001 απόφαση της Αρχής, http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/482_01032001.doc

νόμιμη την επεξεργασία με το σκεπτικό ότι έγινε στα πλαίσια του σκοπού της αντιπροσώπευσης, που ήταν η πραγματοποίηση εξωδικαστικών ή δικαστικών ενεργειών για λογαριασμό της αντιπροσωπευόμενης τράπεζας. Προς την ίδια κατεύθυνση κινήθηκε η Αρχή και όταν έκρινε⁽³⁸⁾ ότι είναι νόμιμη η πρόσβαση στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ εταιρείας, η οποία, ενεργώντας για λογαριασμό τράπεζας, δέχεται αιτήσεις για υπηρεσίες πιστωτικών καρτών, παρεχόμενες από την αντιπροσωπευόμενη τράπεζα. Έχουμε τη γνώμη ότι, δεδομένου πως οι “εκτελούντες την επεξεργασία”⁽³⁹⁾ εμπίπτουν στην έννοια του αποδέκτη⁽⁴⁰⁾, για τον οποίο απαιτείται ενημέρωση του υποκειμένου, κατ’ άρθρο 11 Ν. 2472/1997, θα πρέπει το υποκείμενο να ενημερωθεί για τη συγκεκριμένη ανάθεση έργου που συνεπάγεται μετάδοση δεδομένων του οφειλέτη από την αντιπροσωπευόμενη τράπεζα στην εκτελούσα την επεξεργασία εταιρεία-αντιπρόσωπο της τράπεζας.

5. Τρόπος ενημέρωσης των υποκειμένων για την επεξεργασία των οικονομικών τους δεδομένων

Ειδικά για τα αρχεία που λειτουργούσαν και επεξεργασίες που εκτελούνταν ήδη κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 2472/1997 και αφορούσαν αριθμό υποκειμένων ίσο ή μεγαλύτερο των χιλίων, όπως η περίπτωση του αρχείου της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, η ενημέρωση των υποκειμένων μπορεί να γίνει δια του τύπου, με δημοσίευση σε δύο εφημερίδες Αθηνών (μία καθημερινή και μία κυριακάτικη) και μία της έδρας του υπευθύνου επεξεργασίας⁽⁴¹⁾. Μάλιστα με απόφαση της Αρχής⁽⁴²⁾, την οποία υιοθετεί και η νομολογία⁽⁴³⁾, ορίστηκε ότι η παραπάνω μεταβατική ρύθμιση αποτυπώνει ευρύτερο και πάγιο νομοθετικό πνεύμα, έτσι ώστε, όταν πρόκειται για μεγάλο αριθμό υποκειμένων που πρέπει να ενημερωθούν για την επεξεργασία των δεδομένων τους, να αρκεί η ενημέρωση δια του τύπου, κατά παρέκκλιση του κανόνα της in concreto ανακοίνωσης. Έτσι π.χ. σε περίπτωση προσθήκης νέων αποδεκτών ή

νέας κατηγορίας αποδεκτών του παραπάνω αρχείου θα αρκεί η ενημέρωση των υποκειμένων δια του τύπου.

6. Η αρχή της ακρίβειας στην τήρηση των δεδομένων

Σύμφωνα με την παραπάνω αρχή, η απαρέγκλιτη εφαρμογή της οποίας έχει ιδιαίτερη σημασία για τα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, τα δεδομένα πρέπει να συλλέγονται προσεκτικά και να είναι ακριβή και ενημερωμένα. Η ακρίβεια και ενημέρωση των στοιχείων βαρύνει, κατ’ αρχήν⁽⁴⁴⁾, τον υπεύθυνο της επεξεργασίας. Η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής από τον υπεύθυνο επεξεργασίας συνεπάγεται την ενεργοποίηση της έννομης προστασίας που παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων ο Ν. 2472/1997⁽⁴⁵⁾ και οι

⁽³⁸⁾ Βλ. υπ’ αριθ. 158/2002 απόφαση της Αρχής, Συνήγορος 2002.71.

⁽³⁹⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. η’ Ν. 2472/1997, “εκτελών την επεξεργασία” είναι οποιοσδήποτε επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.

⁽⁴⁰⁾ Για την έννοια του “αποδέκτη” (άρθρο 2 περ. ι’ Ν. 2472/1997) βλ. παραπάνω, σημ. 27.

⁽⁴¹⁾ Βλ. άρθρο 24 παρ. 3 εδ. β’, γ’ Ν. 2472/1997, σε συνδυασμό με την υπ’ αριθ. 408/11.12.1998 απόφαση της Αρχής (ΦΕΚ 1250/11.12.1998, <http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Nomoi/408.doc>), όπου και λεπτομέρειες για την καταχώριση.

⁽⁴²⁾ Υπ’ αριθ. 109/31.3.1999, ό.π., αρ. 5.

⁽⁴³⁾ Βλ. Εφαθ 3833/2003, ΝοΒ 52 (2004) 247, ΜονΠρΘεσ 2950/2002, Αρμ ΝΗ’ (2004) με ενημερωτικό σημείωμα Ε.Κ.Α(λεξανδροπούλου).

⁽⁴⁴⁾ Βλ. υπ’ αριθ. 109/31.3.1999 απόφαση της Αρχής, ό.π. Πρέπει ωστόσο να παρατηρηθεί ότι ο κανόνας αυτός δεν είναι ανεξάρτητος, όταν π.χ. ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν έχει πρόσβαση σε νεότερα στοιχεία, τα οποία τροποποιούν δεδομένα του αρχείου που τηρεί π.χ. εξόφληση επιταγών, συναλλαγματικών (πρβλ. υπ’ αριθ. 523/19.10.1999 απόφαση της Αρχής, ό.π.).

⁽⁴⁵⁾ Για την παρεχόμενη από το Ν. 2472/1997 έννομη προστασία βλ. ενδεικτικά Αλεξανδροπούλου-Αιγυπτιάδου, Ε., *Ζητήματα από το Δίκαιο Πληροφορικής*, ό.π., σελ. 38 επ., Αυγουστιανίκη, Μ., “Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων”, ΔτΑ 11/2001, σελ. 673 επ., Γέροντα, Β., *Η προστασία του πολίτη από την ηλεκτρονική επεξεργασία προσωπικών δεδομένων*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2002, σελ. 221 επ., Ιγγλεζάκη, Ι., *Ενυπόθητα προσωπικά δεδομένα*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 78 επ. και 82 επ., Καϊση, Α.-Παρασκευόπουλο, Ν., *Προστασία προσωπικών δεδομένων*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2001, Κατραμάδο, Δ., “Προστασία του ατόμου

γενικές διατάξεις για την προστασία της προσωπικότητας⁽⁴⁶⁾.

Στο πλαίσιο της αρχής της ακρίβειας είναι εννόητο ότι ενδεχόμενη παραδρομή (π.χ. καταχώριση αίτησης πτώχευσης σε λάθος όνομα⁽⁴⁷⁾) συνεπάγεται ευθύνη της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Επιπλέον πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε να αποφεύγονται άσκοπες ταλαιπωρίες πελατών τραπεζών, οι οποίες οφείλονται σε συνωνυμίες τους με άτομα που όντως έχουν δυσμενή. Έτσι π.χ. όταν το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου είναι συνηθισμένο, επιβάλλεται να προστεθεί το πατρώνυμο, το επάγγελμα ή κάποιο άλλο στοιχείο, έτσι ώστε να συγκεκριμενοποιηθεί περισσότερο το πρόσωπο που έχει δυσμενή και να μη συγχέεται με άλλο άτομο, με το ίδιο ονοματεπώνυμο, που δεν βαρύνεται με δυσμενή δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς⁽⁴⁸⁾.

Σημειώνεται επίσης ότι, σε εφαρμογή της αρχής της ακρίβειας των τηρούμενων δεδομένων, η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ υποχρεώθηκε⁽⁴⁹⁾ να συμπληρώσει έγγραφη που αφορούσε κατάσχεση ακινήτου με την ένδειξη “εκκρεμεί ασκηθείσα ανακοπή”, καθώς η τυχόν ευδοκίμησή της θα οδηγούσε στην ακύρωση της επιβληθείσας κατάσχεσης και άρα στη διαγραφή της πληροφορίας. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου θα πρέπει να γίνει δεκτή η υποχρέωση της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ να θέτει παρόμοιες ενδείξεις και σε κάθε άλλη περίπτωση που τα καταχωρισμένα δυσμενή δεδομένα έχουν δικαστικώς προσβληθεί (π.χ. περίπτωση εκκρεμούς ανακοπής κατά καταχωρισμένης διαταγής πληρωμής).

Τέλος, στο πλαίσιο της ίδιας αρχής, κρίθηκε⁽⁵⁰⁾ ότι, εφόσον προκύψει πως η καταχωρισμένη σφραγισμένη επιταγή αντικαταστάθηκε από άλλη που εξοφλήθηκε, πρέπει να συμπληρωθεί το καταχωρισμένο δεδομένο της πρώτης ακάλυπτης επιταγής με την ένδειξη ότι αντικαταστάθηκε με την επιταγή που εξοφλήθηκε.

Η αρχή της ακρίβειας των τηρούμενων δεδομένων εφαρμόζεται και στο πεδίο της διαγραφής τους, όπως εκτίθεται παραπάνω⁽⁵¹⁾.

7. Επίμετρο

Στην παρούσα μελέτη επιχειρήθηκε κριτική παρουσίαση των κυριότερων σημείων του θεσμικού πλαισίου που διέπει την επεξεργασία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Η σύνθεση του παραπάνω θεσμικού πλαισίου στηρίχθηκε στη σχετική νομοθεσία και στις αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και των ελληνικών δικαστηρίων. Οι πιο πάνω αποφάσεις στοχεύουν στην εξεύρεση της χρυσής τομής μεταξύ του οικονομικού συμφέροντος των τραπεζών και του προσωπικού συμφέροντος και δικαιωμάτων των πελατών και των υποψήφιων πελατών τους. Για το σκοπό αυτό επιχειρούν κάθε φορά να ανιχνεύσουν το “απολύτως αναγκαίο” της επεξεργασίας και την “προφανή υπεροχή” του συμφέροντος που υποδεικνύει την επεξεργασία έναντι των διακυβευόμενων αγαθών του υποκειμένου των δεδομένων. Οι μέχρι σήμερα αποφάσεις καταδεικνύουν την ευαισθησία της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, αλλά και των ελληνικών δικαστηρίων, στο ζήτημα της προστασίας των οικονομικών δεδομένων των πολιτών, χωρίς – στις περισσότερες περιπτώσεις – να παραβλέπουν την αναγκαιότητα της επεξεργασίας των οικονομικών δεδομένων για την ασφάλεια των τραπεζικών συναλλαγών και για την υγιή συναλλακτική δραστηριότητα γενικότερα.

από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (Ν. 2472/1997)”, ΔτΑ 3(1999) 577 επ., Τουντόπουλο, Β., “Το δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων”, ΔΕΕ 5 (1999) 576 επ., τον ίδιο, “Το δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου των δεδομένων”, ΤοΣ 1/1999, σελ. 21 επ.

⁽⁴⁶⁾ Σχετικά με τη γενική (αστικοδικαϊκή) νομική ρύθμιση προστασίας της προσωπικότητας βλ. ενδεικτικά από την πρόσφατη βιβλιογραφία Γεωργιάδη, Απ., *Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, έκδ. 3η, Αθήνα-Κομοτηνή 2002, σελ. 146 επ., Παπαστερίου, Δ., *Γενικές Αρχές του Αστικού Δικαίου*, Ια, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 171 επ., Αγαλλοπούλου, Π., *Βασικές έννοιες Αστικού Δικαίου*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2003, σελ. 56 επ. (και τις εκεί παραπομπές).

⁽⁴⁷⁾ Βλ. ΜονΠρΘεσ 2950/2002, Αρμ ΝΗ’ (2004) 195, με ενημερωτικό σημείωμα Ε.Κ.Α.(Λεξανδροπούλου).

⁽⁴⁸⁾ Βλ. ΠολΠρΑθ 4677/2001, ΕΕμπΔ ΝΒ’ (2001) 566.

⁽⁴⁹⁾ Βλ. υπ’ αριθ. 11/2002 απόφαση της Αρχής, ΚΝοΒ 51 (2003) 736.

⁽⁵⁰⁾ Βλ. υπ’ αριθ. 20/2002 απόφαση της Αρχής, ΚΝοΒ 51 (2003) 736.

⁽⁵¹⁾ Βλ. παραπάνω, υπό 3, όπου αναλυτική περιπτώσιολογία.